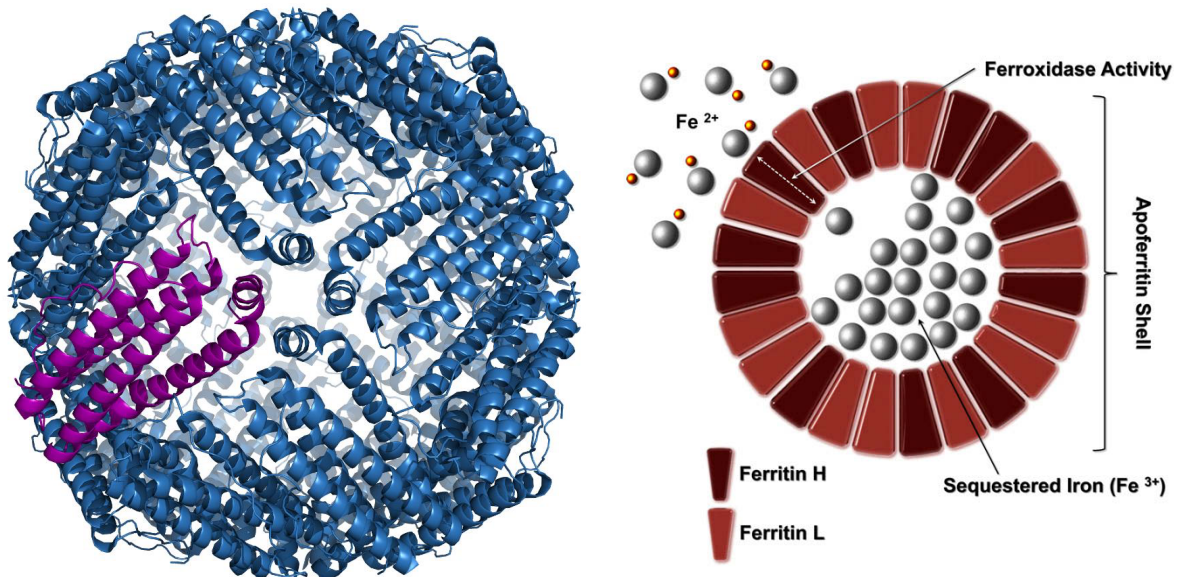

Een verhoogde ferritinespiegel... wat nu?
Heb ik ijzerstapeling/hemochromatosis?

Wanneer is de ferritinespiegel te hoog? Er zijn meerdere bepalingsmethoden voor het ferritinegehalte van het bloed. De normale waarden (referentiewaarden) kunnen daarom per ziekenhuis verschillen. Globaal houden we als bovengrens voor vrouwen 200 microgram per liter ($\mu\text{g/L}$) aan en voor mannen 300 $\mu\text{g/L}$. Wanneer vrouwen in de overgang zijn geldt voor hen ook 300 $\mu\text{g/L}$.

Wat is ferritine? Ferritine is een bolvormig eiwit, waarin ijzer kan worden opgeslagen zodat het geen schade kan toebrengen aan cellen en weefsel.

Wanneer er meer ijzer in het lichaam wordt opgenomen is dit een prikkel voor de aanmaak van meer ferritine. Het ferritine zal meer ijzer in de holte bevatten. Een ontstekingsreactie en vetweefsel kunnen stoffen produceren die ook leiden tot de aanmaak van ferritine. Hierbij zal de hoeveelheid ijzer in het ferritine veel minder zijn.

Een verhoogde ferritinespiegel in het bloed kan dus meerdere oorzaken hebben. Het kan tijdelijk zijn, als gevolg van een actieve ontsteking bijvoorbeeld. De hogere waarde kan samenhangen met wat overgewicht, of wat ruim alcoholgebruik.

Maar het kan ook betekenen dat de ijzervoorraad in het lichaam is toegenomen. Dit is het geval bij hemochromatose ofwel ijzerstapeling. Het gaat hier om een erfelijke aandoening waarbij vanuit de darm meer ijzer uit de voeding wordt opgenomen dan het lichaam nodig heeft. Omdat er geen manier is om ijzer uit te scheiden wordt het teveel opgeslagen, aanvankelijk met name in de lever. Op den duur kunnen weefsels en organen schade ondervinden van de ijzerstapeling. Het is daarom zaak om vast te stellen wat de oorzaak van de verhoogde ferritinespiegel is.

Als het inderdaad gaat om ijzerstapeling dan zal ook de verzadiging van het transporteiwit voor ijzer in het bloed: transferrine toegenomen zijn. In deze situatie wordt aanbevolen om DNA onderzoek te verrichten, om na te gaan of er sprake is van een erfelijke vorm van ijzerstapeling: hemochromatose. Bij wat verhoogde waarden van ferritine en transferrine verzadiging is er nog niet meteen reden tot ongerustheid.

Wanneer de transferrine verzadiging niet is toegenomen is de kans heel groot dat de verhoogde ferritinespiegel samenhangt met overgewicht, een ontstekingsreactie, alcoholgebruik. Als het gaat om een ontstekingsreactie zal de ferritinespiegel dalen wanneer de ontsteking tot rust komt. In de andere gevallen kunnen leefstijlverbeteringen een daling van ferritine teweegbrengen.

Bij verreweg de meeste mensen met een verhoogde ferritinespiegel wijst deze niet op hemochromatose, maar op andere oorzaken zoals overgewicht, of een ontstekingsreactie.